

Margrét Theódóra Hjaltsted víóluleikari stundaði nám hjá Helgu Þórarinsdóttur við Tónlistarskólann í Reykjavík og lauk þaðan burtfarar- og fíðlukennaraprófi árið 1989. Hún stundaði framhaldsnám í New York, þar sem hún lauk BM-gráðu frá Juilliard skólanum og meistaragráðu frá The Mannes College of Music árið 1994. Aðalkennarar hennar voru Karen Tuttle og Karen Ritscher. Margrét hefur tekið þátt í ýmsum tónlistarhátíðum víðsvegar um Bandaríkin. Hún býr og starfar í New York þar sem hún kennir og leikur með ýmsum hljómsveitum og kammerhópum, þar á meðal The Opera Orchestra of New York, Long Island Philharmonic og Brooklyn Philharmonic.

Bandaríski píanóleikarinn **Eduard Laurel** stundaði nám við University of Texas og við Manhattan School of Music í New York. Hann hefur komið víða fram á einleiks- og kammertónleikum, meðal annars í Weill hljómléikasalnum í Carnegie Hall. Laurel starfar við Mannes College of Music og Manhattan School of Music og er þar að auki eftirsóttur undirleikari.

Ingveldur Ýr Jónsdóttir hóf söngnám hjá Guðmundu Elíasdóttur í Söngskólanum í Reykjavík. Hún hélt til Vínar í söngnám hjá Svanhvíti Egilsdóttur og tók lokapróf frá Tónlistarskólanum í Vínarborg. Síðar nam hún hjá Cynthiu Hoffman við Manhattan School of Music í New York og þaðan lauk hún meistaragráðu árið 1991. Ingveldur Ýr hefur haldið tónleika hér á landi og víða erlendis og tekið þátt í óperuuppfærslum, þar á meðal í *Eugeni Onegin* í Íslensku Óperunni, *Niflungahringnum* á Listahátíð í Reykjavík 1994 og í *Á valdi örlaganna* í Þjóðleikhúsinu síðastliðinn vetur. Ingveldur Ýr er fastráðin við Óperuna í Lyon í Frakklandi næsta vetur.

Kaffistofa safnsins er opin að tónleikunum loknum

Tónleikar í Listasafni Sigurjóns Ólafssonar

Margrét Hjaltsted

víóla

Eduard Laurel

píanó

Ingveldur Ýr Jónsdóttir

mezzósópran

Þriðjudaginn 11. júlí 1995 kl. 20:30

Sónata nr. 1 í G-dúr, BWV 1027

Á árunum 1717 - 1723 starfaði Bach við hirð Leopolds prins af Anhalt-Köthen. Prinsinn var mikill áhugamaður um tónlist og slyngur gömbuleikari. Á þessum árum samdi Bach fjölda veraldlegra verka þar á meðal sönötur og partítur fyrir einleiksfíðlu, svítur fyrir einleiksselló, Brandenburgarkonsertana og sönöturnar þrjár, BWV 1027 - 1029, fyrir gömbu og bassa-continue.

Fyrsta sónatán í G-dúr, BWV 1027 var upprunalega samin sem tríósónata fyrir tvær flautur og bassa-continue. Nú til dags eru gömbusönötur Bachs einnig fluttar bæði á víólu og selló. Sónata nr. 1 er í hefðbundnu fjögurra þátta formi. Sá fyrsti er hægur og ljóðrænn inngangspáttur sem leiðir inn í fjörugan annan þáttinn. Þriðji þáttur er hæg og falleg aría, og lokapátturinn er lífleg þriggja radda fúga.

Lachrymae op. 48

Lachrymae ber undirtítilinn *Hugleiðing um söng eftir John Dowland*. Verkið var samið árið 1950 og frumflutt á Aldeburgh tónlistarháttíðinni af breska víóluleikaranum William Primrose.

Verkið byggir á söng Dowlands *If my complaints could passions move*, úr safni verka, (First book of Songs and Airs) sem gefið var út 1597. Lachrymae samanstendur af tíu stuttum þáttum. Í síðasta þættinum heyrum við upprunalegan söng Dowlands.

Tveir söngvar fyrir mezzósópran, víólu og píanó op. 91

Söngvarnir tveir voru samdir árið 1884 í tilefni af fæðingu fyrsta barns Josephs Joachims, fiðluleikarans fræga, og einginkonu hans Amalie, sem var söngkona. Textinn við fyrri sönginn *Hljóðnuð þrá* (Gestillte Sehnsucht) er eftir Friedrich Ruckert, en textinn við þann síðari *Helgiljóð við vöggju* (Geistliches Wiegenlied) er úr bók Beibels og Heyses *Spanishes Liederbuch* og er upprunalega þýðing á spænsku ljóði eftir Lope de Vega. Brahms byggir sönginn á gömlu þýsku vöggulagi *Joseph lieber, Joseph mein*, sem einnig er þekkt sem jólalagið *Resonet in Laudibus*.

Sónata fyrir víólu og píanó op. 25 nr. 4

Þýska tónskáldið og víóluleikarinn Paul Hindemith var eitt áhrifamesta tónskáld sinnar samtíðar. Hann samdi sjö sönötur fyrir víólu, fjórar einleikssönötur og þrjár fyrir víólu og píanó. Sónatan op. 25 nr. 4 var samin árið 1922. Hún er í hefðbundnu sönötuformi og skiptist í þrjá andstæða kafla. Fyrsti kaflinn er kröftugur og teflir saman þrí- og fjórskiptum takti. Millikaflinn er ljóðrænn, þrunginn trega og er andstæða hinna kaflanna. Lokapátturinn er tilþrífamikill og fullur af óbeislaðri orku.

Efnisskrá

Johann Sebastian Bach (1685 - 1750)	Sónata nr. 1 í G-dúr, BWV 1027 Adagio Allegro ma non tanto Andante Allegro moderato
Benjamin Britten (1913 - 1976)	Lachrymae op. 48 Lento Allegretto, andante molto Tranquillo Allegro con moto Largamento Appassionato Alla Valse moderato Allegro marcia Lento L'istesso tempo
Johannes Brahms (1835 - 1897)	Tveir söngvar fyrir mezzósópran, víólu og píanó op. 91 Gestillte Sehnsucht Geistliches Wiegenlied
Paul Hindemith (1895 - 1963)	Sónata fyrir víólu og píanó op. 25 nr. 4 Sehr lebhaft. Markiert und kraftvoll Sehr langsame Viertel Finale. Lebhaftes Viertel

Hljóðnuð þrá

Hve hátíðlegur skógurinn er,
baðaður gullnu kvöldskini!
Við lágværan klið smáfuglanna
andar hægur aftanblærinn.
Hverju hvíslar blærinn að fuglunum?
Hann hvíslar veröldina í svefn.

Óskir þínar, sem stöðugt hrærast
þér í hjarta, friðlaust utan hvíldar!
Þú þrá, sem í brjóstinu bærast,
hvenær verður þér rótt, hvenær festirðu svefn?
Í hvíslandi blænum, smáfuglar,
þið löngunarfullu óskir, hvenær
fellur ykkur blundur á brá?

Ó, þegar sál mín hættir að æða
á draumavængjum í gullinn fjarskann,
augu mín mæna ekki lengur full af þrá
til stjörnu í eilífðarfjarlægð,
þá hvíslar mér vindurinn, fuglarnir smáu,
líf mitt og þrár í svefn.

Helgiljóð við vöggju

Jósef, elsku Jósef minn,
hjálpa mér vagga blítt mínu barni.
Guð mun þér launa
í ríki sínu á himnum, meyjarnurinn,
María, María.

Þið sem svífið yfir þessi pálmatré
um nótt og vind,
þið helgu englar, kyrríð trjátoppa!
Barnið mitt sefur.

Þið Betlehemspálmar
í kveinandi vindinum,
hvernig fáid þið hvinið svo reiðilega í dag.
Ó, þrumið ekki þannig! Hljóð, hneigið
ykkur hægt og gætilega,
kyrríð trjátoppa, kyrríð trjátoppa!
Barnið mitt sefur.

Himnasonurinn líður þrautir,
ó, hve hann mæða
meinsemdir jarðarinnar.

Ó, sofnaður nú, í værum sefa
kvöl hans líður hjá.

Kyrríð trjátoppa, kyrríð trjátoppa,
Barnið mitt sefur.

Nístandi gustur hríslast ofan,
með hverju fæ ég skýlt limum barns míns.

Ó, þið englar allir, sem á vængjum
svífið vindinn,
kyrríð trjátoppa, kyrríð trjátoppa,
barnið mitt sefur.